

Facultad de Historia

Presentación

La Facultad de Historia, sita en el Campus Universitario de Ourense, oferta dos titulaciones adaptadas al Espacio Europeo de Educación Superior (EEES): Grado y Postgrado. Ademais se encuentra en proceso de extinción la titulación de Licenciatura en Historia, también en línea con los criterios de referencia del EEES.

En este curso académico 2013-2014 se imparten los cuatro cursos del Grado en Geografía y Historia.

En el Postgrado se desarrolla el curso de Máster en Historia, Territorio y Recursos Patrimoniales

En este documento:

- Localización
- Normativa y Legislación.
- Servicios y *Infraestructuras del Centro
- Otra Información del Centro
- Calendario Académico
- Información de Interés.

Información básica

La planificación **de la enseñanza** proporciona al alumno una serie de competencias que integran el nivel de conocimientos (saber), o de capacitación en habilidades y destrezas (saber hacer) y lo de formación en actitudes y valores (saber ser y estar).

En la línea de otras titulaciones reconocidas en las universidades europeas, al englobar contenidos de las disciplinas de Geografía, Historia y Historia del arte, la oferta de nuestra Facultad puede dotar al alumno de una serie amplia de competencias específicas.

Igualmente destaca el carácter humanístico de nuestras disciplinas con una larga y consolidada tradición académica y universitaria, y su capacidad para dar cuenta de algunas de las realidades culturales de nuestro tiempo. Oferta, en conjunto, una formación básica en contenidos interdisciplinares relativos al conocimiento de la estructura diacrónica del pasado, de las coordenadas espacio-temporales, las interrelaciones geográficas y culturales.

Una formación en contenidos instrumentales y una formación con ámbitos temáticos y territoriales específicos, y una formación en conocimientos práctico-académicos, a través de las prácticas. El conocimiento de nuestro pasado cultural permite acercar las herramientas analíticas y conceptuales necesarias para acceder de un modo reflexivo y crítico a las producciones culturales del pasado, además de proporcionar los valores humanos, y principios éticos necesarios sobre los que asienta la sociedad actual.

El Máster oficial en Historia, Territorio y Recursos patrimoniales, sigue los criterios y planteamientos establecidos en el Real Decreto 1993/2007 por lo que se establece la ordenación de las enseñanzas universitarias oficiales.

El carácter multidisciplinar y polivalente de los estudios (Historia, Arte y Geografía) capacita para un amplio abanico de salidas profesionales a sus egresados tan competitivos como los especializados en una sola de las disciplinas humanísticas, habida cuenta de la cada vez mayor flexibilidad del actual mercado laboral entre titulaciones y puestos de trabajo. Los servicios educativos, los servicios de la administración, los medios de comunicación, los centros de educación superior y secundaria, y un largo espectro de instituciones y empresas, proporcionan un marco para lo desempeño de actividades

relacionadas con el perfil formativo del grado, preparando para una gran variedad de actividades. Además, la riqueza histórica, artística, arqueológica y natural proporciona una estrecha relación entre los estudios universitarios y el mercado laboral, abriendo una nueva vía de profesionalización ante la creciente consideración del legado cultural heredado como recurso dotado de valor económico o productivo. La demanda y salidas profesionales en el terreno de la conservación, protección, gestión y difusión del patrimonio y el resto de actividades relacionadas con el turismo cultural abren un amplio horizonte a la salida profesional de nuestros futuros graduados. Las oportunidades ofrecidas por la constante expansión de las actividades económicas relacionadas con el patrimonio, la necesidad normativa de realización de excavaciones arqueológicas, la aplicación de normativas de ordenación del territorio y el turismo de calidad generan una constante demanda de utilidad de nuestras disciplinas.

Los datos de la tasa de eficiencia de nuestro centro son favorables, acercándose al 100%. El que sin duda indican las tasas es la mejora continua, mostrando el gran interés del alumnado en la consecución del título. Los procedimientos existentes en el Sistema de Garantía Interno de Calidad (SGIC) del centro han considerado CONFORME el informe de seguimiento de la Titulación del Grado para el último curso evaluado (2011-12).

Organización y funcionamiento del centro

- Órganos de Gobierno
- Decanato
- Junta de Facultad
- Comisión Permanente de la Facultad
- Comisión de Garantía de Calidad.
- Departamentode Historia, Arte y Geografía.

Equipo de Gobierno

Decana:

Profa. Dra. Dña . Beatriz Comendador Rey

Tfno.: 988 38 71 69

*dfho@uvigo.es

Vicedecana:

Profa. Dra. Dña . Susana Reboreda Morillo

Tfno : 988 38 72 69

rmorillo@uvigo.es

Secretaria:

Dña . María del Carmen Fernández Contreras

Tfno.: 988 38 72 50

sfho@uvigo.es

Normativa y Legislación

Normativa general de las Universidades

Normativa específica de la Universidad de Vigo

Normativas de la Facultad de Historia

Reglamento de Régimen Interno

Trabajo Fin de Grado

Prácticas Externas

Servicios e Infraestructuras del Centro

CAMPUS "VIEJO"

La actividad se articula en 3 edificios:

- Edificio Facultades (más conocido como Edificio de Hierro)
- Pabellón Olga Gallego (2)
- Pabellón Concepción Ramón Amat (1)

EI EDIFICIO FACULTADES

Acceso

- Conserjería
- Aulas

1º andar

- Secretaría de la Facultad
- Aula de Informática
- Delegación de Alumnos

2º andar

- Laboratorios docentes: Arqueología, Historia del arte, Geografía, Historia Medieval
- Aulas

4º andar

- Vicerrectorado del Campus de Ourense
- Decanato
- Salón de Grados

DISTRIBUCIÓN DE AULAS DE HISTORIA - EDIFICIO DE HIERRO- CURSO 2013-2014

CURSO AULA HORARIO

1º Grado 5 mañana y tarde

Prácticas 1º Grado - Grupo 1: Aula 5; 1º Grado - Grupo 2: Aula 2.2

2º Grado 6 mañana y tarde

Prácticas 2º Grado - Grupo 1: Aula 6; 2º Grado - Grupo 2: Aula 2.3

3º Grado 7 mañana y tarde

PABELLÓN OLGA GALLEGO (2)

- Despachos de los/las profesores/las
- Laboratorio de Prehistoria, Historia Antigua, Historia Moderna, Historia Contemporánea y Historia de América

PABELLÓN CONCEPCION RAMÓN AMAT (1)

- Secretaría del Departamento de Historia, Arte y Geografía: 1º andar
- Aula de Tercero Ciclo
- Sala de exposiciones ALTERARTE

DISTRIBUCIÓN DE *LABORATORIOS DE HISTORIA - CURSO 2012-2013

DENOMINACIÓN LOCALIZACIÓN EDIFICIO

Laboratorio de Informática PRIMER PISO EDIFICIO DE HIERRO

Laboratorio de Geografía SEGUNDO PISO EDIFICIO DE HIERRO

Laboratorio de Arqueología SEGUNDO PISO EDIFICIO DE HIERRO

Laboratorio de Historia Medieval SEGUNDO PISO EDIFICIO DE HIERRO

Laboratorio de Prehistoria e Historia Antigua SÓTANO PABELLÓN 2

Laboratorio de Historia Moderna y Contemporánea SÓTANO PABELLÓN 2

Calendario Académico

Otra información del Centro

Plan de *Autoprotección Universidad de Vigo.

Actuación en caso de Emergencia Edificio de Hierro

Plan 1

Plan 2

DELEGACION DE ALUMNOS

Funciones

ES el órgano de representación estudiantil institucional que se tiene implantado en la Facultad de Historia.

Todos los alumnos/las pueden acudir a la sede de la Delegación para obtener información y hacer uso de sus recursos. Para cubrir sus necesidades la Delegación tiene un presupuesto proporcional al número de alumnos/las que representa.

Según el Reglamento de Estudiantes en el artículo 27, entre los fines de la Delegación de alumnos está:

- Actuar como órganos de diálogo con las autoridades académicas en el establecimiento de una información adecuada sobre la vida universitaria.
- Gestionar los sus recursos.
- Promover y coordinar actividades de extensión universitaria.
- Elegir los sus representantes *perante cualquier autoridad, institución u organización, en aquellos casos para los que no exista reglamento de elección.

Representantes

- María Balanceo Rodríguez
- Pablo Cid Couce
- Xael Díaz Alonso
- Hadrián Fernández Alvarado
- Marta López López
- David Morenza Arias
- Roberto Rodríguez Velázquez
- Sabela Pindusa Martínez Rodríguez

Localización

Edificio Facultades. 1º Andar

*Tfno: 988 38 73 05

E-mail: dafho@uvigo.es

Normativa

- Reglamento Estudiantes
- Estatuto *Estudantado (BOE 31/01/2010)
- Normativa de Permanencia de la Universidad de Vigo
- Reglamento de Voluntariado

Información de Interés

ESTUDIAR EN OURENSE

- Estudiar en la Universidad de Vigo
- Guía turística de Ourense
- Residencia de Estudiantes Las Burgas
- Alojamiento en Ourense
- Hoteles y Hostales.
- Pisos compartidos. Contactar con la ORI.
- Información para el alumnado de la Universidad de Vigo:
- Alumnado de la Universidad de Vigo
-

CONTACTOS INTERES UNIVERSIDAD DE VIGO

Página web:

<http://www.uvigo.es/>

Central: 986 81 20 00

Información General: 986 81 36 00

Información al alumnado: 986 81 36 30

Registro general de la universidad: 986 81 39 02

Registro del Campus de Vigo: 986 81 36 10

Registro del Campus de Ourense: 988 38 71 03

Gerencia: 986 81 35 60. xerencia@uvigo.es

Consejo Social: 986 81 26 63 secoso@uvigo.es

Tribunal de Garantías: 986 81 38 30. tgarant@uvigo.es

Gabinete de prensa: 986 81 36 04. gprensa@uvigo.es

SIOPE.: 986 81 36 30 /37 55. siope@uvigo.es

Oficina Osix de Vigo: 986 81 40 60. ofix@uvigo.es

Oficina Osix de Ourense: 988 38 71 71. ofixuo@uvigo.es

AREA DE SERVICIOS A La COMUNIDAD

Servicio de información, orientación y promoción (*SIOPE):

986 80 19 49 / 55. siope-po@uvigo.es

Actividades culturales: 986 81 36 03/ 26. vicext@uvigo.es

Actividades deportivas: 986 81 21 82 / 986 81 22 04; deportes@uvigo.es

Servicio de alumnado: 986 81 36 0 /09 xsadal@uvigo.es

LERD de Vigo: 986 81 37 71 / 72

LERD de Ourense: 988 38 71 02

Bolsas: 986 81 19 99 / 813 612. bolsas@uvigo.es

Títulos y planes de estudio: 986 81 36 35 / 3632

Asesoría Jurídica: 986 81 35 76

Oficina de I+D: 986 81 22 36. otri@uvigo.es

Oficina ORI: 986 81 21 78 / 986 81 35 50 ; ori@uvigo.es

CACTI: 986 81 21 18

Oficina del Medio Ambiente (OMA): 986 81 38 83; oma3@uvigo.es

Oficina Ofoe: 902 366 994 Correo electrónico: ofoe@uvigo.es

Oficina Ofie: 986 81 40 86 Correo electrónico: ofie@uvigo.es

BIBLIOTECA DEL CAMPUS DE OURENSE.

Presente físicamente en los tres campus, la Biblioteca Universitaria cuenta en cada uno de ellos con una biblioteca central y varias salas repartidas por las escuelas y facultades que componen la Universidad.

La Biblioteca Central del Campus de Ourense, fundada en el año 2000, cuenta con un fondo de unos 100.000 libros y unas

750 publicaciones periódicas divididas en diferentes temas como son la geografía, historia, arte, derecho y química.

Servicios que ofrece:

- Préstamo interbibliotecario a nivel nacional e internacional.
- Préstamelo para alumnos, PDI y PAS..
- Información bibliográfica, *búsquedas y referencias *bibliográficas.
- Catálogo automatizado y colectivo de publicaciones periódicas (a nivel nacional).

Contacto:

Conserjería (988 387 320) - conbco@uvigo.es; Préstamelo (988 387 192) - presour@uvigo.es

Dirección (988 387 191) - dirbco@uvigo.es; Administración (988 387 158) - admibco@uvigo.es

Subdirección hemeroteca (988 387 230) - subdhbco@uvigo.es; Subdirección adquisiciones (988 387 285) - subdrbco@uvigo.es

Hemeroteca (988 387 322) - hembco@uvigo.es

Campus Las Lagunas - 32004 - Ourense

Horario de atención al público: De lunes a viernes de 8:30*h a 21:00*h

Acceso al Catálogo de la Biblioteca

CUENTA DE CORREO ELECTRÓNICO DE La UNIVERSIDAD DE VIGO

Basta con estar matriculado en la Universidad y disponer del cartón universitario.

En el momento de formalizar la matrícula se crea una cuenta de correo con un nombre de usuario y con la extensión alumnos.uvigo.es

Con ese nombre de usuario y esa clave también podrás acceder a la red WIFI. Todas las instalaciones de la Universidad de Vigo tienen acceso a internet por red WIFI

<http://www.uvigo.es>

CARNET UNIVERSITARIO

El Carné Universitario es una tarjeta inteligente realizada en colaboración con el Santander, que acredita el estudiantado, profesorado y personal de administración y servicios como miembros de la comunidad universitaria.

Además de todas las funciones asociadas a las tarjetas inteligentes, el carné podrá disponer de servicios financieros 4B Maestro, si se solicitan voluntariamente

Para qué puedes utilizarlo?

- Acreditación universitaria
- Acceso a recintos y ordenadores de las aulas de informática y personales *
- Préstamo de libros en bibliotecas
- Consultas en Puntos de Información y, opcionalmente, en cajeros 4B
- Tarjeta deportiva
- Monedero electrónico
- Descuentos en comercios
- Tarjeta 4B Maestro (opcional)
- Firma Electrónica

Lo solicita en cualquier momento en las Oficinas Universitarias Santander del campus, llevando una fotografía reciente. Recíbelo en tu domicilio particular. Para que incluya el servicio 4B Maestro solo necesitas ser titular de una cuenta bancaria en el Santander. Esta cuenta no tiene ni gastos de administración ni de mantenimiento.

El Carné Universitario no hay que renovarlo cada año. Para activar la función financiera te dirige a la Oficina Universitaria.

SEGURO ESCOLAR

Los alumnos de la Universidad de Vigo, sea cual sea su nacionalidad o estudios que cursen, quedan cubiertos por un seguro escolar. Al igual que se regula para los niveles educativos previos, la Ley establece la cobertura obligatoria.

Además, la Universidad de Vigo suscribió un seguro adicional, seguro *cum laude, para todos sus alumnos, incluidos aquellos que no quedan cubiertos por el seguro obligatorio. Ambos seguros se pagan en el momento de formalizar la matrícula, por lo que no tienen coste adicional alguno.

Con carácter complementario a los dos anteriores, la Universidad de Vigo dispone de un seguro voluntario, seguro *cum laude plus, con mayores coberturas que aquellos y la un coste muy reducido (alrededor de 10 euros por curso).

OTROS SERVICIOS

- **Actividades Culturales**
- **Deportes**
- **Voluntariado**
- **Area de Empleo.**
- **Fundación Universidad de Vigo.**
- **Gabinete psicopedagógico**
- **Tribunal de Garantías**

Grado en Geografía e Historia

Asignaturas

Curso 4

Código	Nombre	Cuatrimestre	Cr.totales
002G250V01701	Diplomática y archivística	1c	6
002G250V01702	Historia de América contemporánea	1c	6
002G250V01902	Historia antigua del noroeste de la Península Ibérica	1c	6
002G250V01903	Historia del arte de Galicia	1c	6
002G250V01904	Historia de las religiones	1c	6
002G250V01905	Historia medieval de Galicia	1c	6
002G250V01906	Geografía de Galicia	1c	6
002G250V01907	Historia contemporánea de Galicia	2c	6
002G250V01909	Historia moderna de Galicia	2c	6
002G250V01910	Mentalidad, identidad y cambio social	2c	6
002G250V01911	Prehistoria del noroeste de la Península Ibérica	2c	6
002G250V01981	Prácticas externas	2c	6
002G250V01991	Trabajo de Fin de Grado	2c	12

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Diplomática e arquivística				
Asignatura	Diplomática e arquivística			
Código	002G250V01701			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	4	1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Profesorado	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Correo-e	mdiaz@uvigo.es			
Web	http://fatic.uvigo.es			
Descrición xeral	A diplomática estuda os procesos de elaboración e transmisión dos documentos de arquivo, os elementos que conforman a súa estrutura interna, a clasificación e evolución dos tipos documentais latinos ao longo da historia e as normas da edición documental. A arquivística permite ao alumnado coñecer os arquivos en tanto que espazos custodia e xestión documental, as normas, procesos e instrumentos básicos da clasificación, organización, descrición, búsqueda e recuperación dos fondos documentais.			

Competencias de titulación	
Código	
A15	Coñecemento de linguas antigas
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B14	Motivación pola calidade

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Ler, analizar e catalogar documentación que utiliza o alfabeto latino, con especial atención á producida na Península Ibérica	A15 A17	B2
Coñecer e utilizar adecuadamente os instrumentos de descrición, búsqueda e recuperación de información documental	A18 A23	B3 B5
Salvagardar os dereitos sobre protección de datos persoais nos labores de catalogación e difusión da documentación de arquivo		B8 B14

Contidos	
Tema	
1. Diplomática	1.1. Diplomática: historia, definición e principios fundamentais da diplomática 1.2. Xénese documental 1.3. Estructura, clasificación e tipoloxía documental ao longo da historia 1.4. Tradición documental: orixinais e copias, rexistros 1.5. Edición documental: coleccións diplomáticas, normas e claves de edición
2. Arquivística	2.1. Definición e principios fundamentais da arquivística 2.2. Arquivos: historia, definición, funcións e tipoloxía 2.3. Xestión documental: definición, atributos e idades dos documentos de arquivo, descrición documental, lexislación e acceso 2.4. Conservación e difusión (reprografía, dixitalización e informatización)

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales

Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	12	5	17
Obradoiros	19	28	47
Eventos docentes e/ou divulgativos	2	0	2
Traballos tutelados	2	5	7
Saídas de estudo/prácticas de campo	6	12	18
Traballos e proxectos	3	15	18
Probos de resposta curta	2	20	22
Probos de autoavaliación	3	15	18
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Sesións de aula encamiñadas a tomar contacto co alumnado, presentar a materia e coñecer as súas competencias, motivacións e intereses.
Sesión maxistral	Exposicións introductorias nas que se familiarizará ao alumnado co coñecemento dos sistemas de xestión de arquivos, a tipoloxía documental e os instrumentos e normas de búsqueda, descrición e conservación documental.
Obradoiros	Prácticas de aula nas que se adquirirán as habilidades instrumentais necesarias para a búsqueda, descrición, valoración e edición de fontes documentais de arquivo.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Asistencia a conferencias e debates sobre Historia, Historia da Arte e Xeografía nas que se analizará a utilización das fontes documentais para a elaboración de traballos nos ámbitos do Grao de Xeografía e Historia.
Traballos tutelados	Actividades en grupo nas que se tutelará a elaboración e exposición dun traballo no que se realizará a búsqueda, descrición e valoración de fontes documentais de arquivo referido a unha temática ou institución previamente seleccionados.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Prácticas externas en arquivo nas que se realizará a selección e edición de documentación medieval, moderna e contemporánea co fin de elaborar o traballo de curso.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	A atención personalizada realizarase a través das titorías en grupo e de TICs, a partir das ferramentas propias da plataforma TEM@ (http://fatic.uvigo.es). Consistirá na revisión por parte do profesorado dos exercicios e cuestionarios realizados ao longo do curso, na orientación e resolución de problemas que xurdan nas prácticas de arquivo e no seguimento do traballo que deberá realizar o alumnado
Obradoiros	A atención personalizada realizarase a través das titorías en grupo e de TICs, a partir das ferramentas propias da plataforma TEM@ (http://fatic.uvigo.es). Consistirá na revisión por parte do profesorado dos exercicios e cuestionarios realizados ao longo do curso, na orientación e resolución de problemas que xurdan nas prácticas de arquivo e no seguimento do traballo que deberá realizar o alumnado
Pruebas	Descrición
Traballos e proxectos	A atención personalizada realizarase a través das titorías en grupo e de TICs, a partir das ferramentas propias da plataforma TEM@ (http://fatic.uvigo.es). Consistirá na revisión por parte do profesorado dos exercicios e cuestionarios realizados ao longo do curso, na orientación e resolución de problemas que xurdan nas prácticas de arquivo e no seguimento do traballo que deberá realizar o alumnado

Avaliación

	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	A sesión maxistral avaliarase mediante a realización dunha proba de resposta curta ou tipo test na que o alumnado dará conta dos seus coñecementos sobre os contidos teóricos da materia.	40
Obradoiros	Idem traballos tutelados.	0
Eventos docentes e/ou divulgativos	Idem sesión maxistral.	0
Traballos tutelados	Os traballos tutelados, as prácticas de arquivo e os obradoiros avaliaranse mediante a elaboración e exposición dun traballo no que se realizará a búsqueda, descrición, valoración e edición das fontes documentais de arquivo referidas a unha temática ou institución previamente seleccionados.	50

Saídas de estudo/prácticas de campo	Idem traballos tutelados.	0
Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e participación do alumnado.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais (Artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo). Aqueles estudantes que non poidan acollerse á modalidade presencial serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá o 40% da nota final, e un traballo obrigatorio, que representará un 60% desta.

Os estudantes que realicen os exames finais deberán entregar, o día do exame oficial, un traballo no que se realizará a búsqueda, descrición, valoración e edición das fontes documentais de arquivo referidas a unha temática ou institución previamente seleccionados.

Bibliografía. Fontes de información

Diplomática

- Cortés Alonso, V. (1986): La escritura y lo escrito : paleografía, diplomática de España y América en los siglos XVI y XVII, Madrid, Instituto de Cooperación Iberoamericana. 930.2 COR esc
- Costa, A. J. (1997): Álbum de paleografía e diplomática portuguesas, Coimbra, Facultade de Letras da Universidade de Coimbra, Instituto de Paleografía e Diplomática. FFT 003 COS alb
- Coelho, Mª H. da Cruz (2001): Estudos de diplomática portuguesa, Lisboa, Colibri. OUR 930.2 /78
- García Rodríguez, A. (2001): Diplomática del documento administrativo actual: tradición e innovación, Carmona, S&C. OUR 930.2 /38
- Lasala, F. e Rabikauskas P. (2003): Il Documento medievale e moderno: panorama storico della diplomata generale e pontificia, Roma, Editrice Pontificia Università Gregoriana: Istituto Portoghese di Sant'Antonio. OUR 930.2 /79
- López Gómez, P. e Gallego Domínguez, O. (2007): El documento de archivo. Un estudio. A Coruña, Universidade da Coruña. 930.25 LOP doc
- Rico Vereza, M. e Sánchez Puga, X. (coords.) (2004): Manual básico de documentación administrativa, Xunta de Galicia, PDF en liña], http://www.avogacia.org/w3/IMG/pdf/Manual_doc_administrativos.pdf (24/06/2012)
- Manual de Sigilografía (1996): Madrid, Subdirección General de los Archivos Estatales. OUR 930.2 /59
- Real Díaz, J. J. (1991): Estudio diplomático del documento indiano, Madrid, Dirección General de Archivos Estatales. OUR 930.2 /51
- Riesco Terrero, Á. (2003): Vocabulario científico-técnico de paleografía, diplomática y ciencias afines, Madrid, Barrero & Azedo. OUR 930.2 /95
- Riesco Terrero, Á. (ed.) (1999): Introducción a la paleografía y la diplomática general, Madrid, Síntesis. OUR 930.2 /55
- Romero Tallafigo, M. (2002): Historia del documento en la edad contemporánea: la comunicación y la representación del poder central de la nación, Carmona, S & C. 930.25 ROM his
- Ruiz García, E. (1988): Manual de codicología, Madrid, Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Depósito: OUR 33877
- Tamayo, A. (1996): Archivística, diplomática y sigilografía. Madrid, Cátedra. OUR 930.2 /1
- Paleografía y diplomática de la UNED (1978): Madrid, UNED. OUR 930.2
- Pino Rebolledo, F. (1991): Tipología de los documentos municipales : (siglos XII-XVII), Valladolid, Secretariado de Publicaciones de la Universidad de Valladolid - Asociación para la Defensa y Conservación de los Archivos. 930.25 PIN tip

Arquística

- Archivística: estudios básicos (1983): Sevilla, Diputación Provincial de Sevilla. 930.25 ARC
- Asociación de Archiveros Eclesiásticos (1985): Guía de Archivos II: las Bibliotecas de la Iglesia en España, CSIC.

Barbadillo Alonso, J. (2007): Apuntes sobre ISAD(G) y la descripción archivística normalizada, Las Palmas de Gran Canaria, Anroart. 930.25 BAR apu

Martí Bonet, J. M^a (ed.) (2001): Guía de los Archivos de la Iglesia en España, Barcelona, Archivo Diocesano de Barcelona, [PDF en liña] <http://www.mcu.es/archivos/docs/ArchivosIglesia.pdf> [Consulta 24/06/2012]

Bonal Zazo, J. L. (2001): La descripción archivística normalizada : origen, fundamentos, principios y técnicas. Gijón, Trea. OUR 02 /113

Capell i Garriga, E. (2009): Manual d'arxivística i gestió documental, Lleida, Associació d'Arxivers de Catalunya. 930.25 MAN dar

Conferencia de Archiveros de Universidades Españolas(2007): La gestión de documentos electrónicos: recomendaciones y buenas prácticas para las Universidades, [PDF en liña]<http://cau.crue.org/export/sites/Cau/Quehacemos/gruposdetrabajo/documentoselectronicos/recomendaciones2007.pdf> [Consulta 24/06/2012].

Cortés Alonso, V. (2008): Archivos de España y América: materiales para un manual, Madrid, Fondo de Cultura Económica. 930.25 COR arc

Cortés Alonso, V. (1982): Manual de Archivos Municipales, Madrid, Anabad. Depósito: OUR 45016

Cruz Mundet, J. R. (2003): Manual de Archivística, Madrid, Fundación Sánchez Ruipérez □ Pirámide. 930.25 CRU man

Guía de archivos militares españoles (1995): Madrid, Ministerio de Defensa. Depósito: OUR 44954

Heredia Herrera, A. (1991): Archivística general: teoría y práctica, Sevilla, Diputación Provincial de Sevilla. OUR 02 /211

Heredia Herrera, A. (2007): ¿Qué es un archivo?, Gijón, Trea. OUR 02 /60

Lodolini, E. (1993): Archivística: principios y problemas, Madrid, anabad. OUR 02 /210

Romero Tallafigo, M. (1997): Archivística y archivos: soportes, edificios y organización. Carmona, S&C. 930.25 ROM arc

Núñez Fernández, E. (1999): Organización y gestión de archivos, Gijón, Trea. 930.25 NUÑ org

Vázquez Murillo, M. (2008): Administración de documentos y archivos: planteos para el siglo XXI, Buenos Aires, Alfagrama. 930.25 VAZ adm

Conservación

Rodríguez Laso, Mª D. (2004): Conservación y restauración de la obra gráfica, libros y documentos, Bilbao, Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco. 02 ROD con

Vaillant Callol, M.; Valentín Rodrigo, N. (1996): Principios básicos de la conservación documental y causas de su deterioro. Madrid, Instituto del Patrimonio Histórico Español. OUR 02 /109

Vergara Peris, J. (2002): Conservación y restauración de material cultural en archivos y bibliotecas, Valencia, Generalitat Valenciana. OUR 02 /157

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Prácticas externas/O02G250V01981

Traballo de Fin de Grao/O02G250V01991

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Historia: Fontes de información en humanidades/O02G250V01101

Lingua clásica: Introducción á lingua e literatura latinas/O02G250V01103

Paleografía/O02G250V01305

Otros comentarios

Ao longo do curso entregárase a través da plataforma TEM@ (<http://faitic.uvigo.es>) documentación detallada sobre o desenvolvemento das actividades do curso. Por esta razón os estudantes deben estar dados de alta na plataforma e ter cubertos os seus datos de perfil.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia de América contemporánea				
Asignatura	Historia de América contemporánea			
Código	002G250V01702			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OB	4	1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Sixirei Paredes, Carlos Manuel			
Profesorado	Sixirei Paredes, Carlos Manuel			
Correo-e	sixirei@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Estudio dos procesos políticos, económicos e sociais acontecidos no continente americano dende a independencia ata os tempos actuais.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer a avolución dos diversos modelos sociais e económicos que se desenvolven no continente americano na etapa independente	A12	B1
	A13	B2
	A17	B5
	A18	B7
	A23	B9
Coñecer e comprender os cambios que se producen nos modelos de Estado en América despois da Independencia.		B11
	A12	B1
	A13	B2
Manexar fontes directas e indirectas e saber utilizar textos parahistóricos relacionados cos procesos a analizar.		B11
	A17	B5
	A23	B7

Contidos

Tema	
1. América Independente	1.1 Procesos de indepenencia 1.2 América caudillista 1.3 A inserción de Latinoamérica nos mercados mundiais 1.4 Os Estados Unidos no século XIX 1.5 Latinoamérica entre as dúas guerras mundiais 1.6 Latinoamérica actual 1.7 Estados Unidos no século XX

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Titoría en grupo	8	15	23

Traballos de aula	4	15	19
Traballos tutelados	5	20	25
Sesión maxistral	24	36	60
Actividades introdutorias	1	0	1
Seminarios	6	14	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Dirección de traballos colectivos realizados por pequenos grupos de alumnos.
Traballos de aula	Supervisión de traballos individuais expostos en público polos alumnos.
Traballos tutelados	Supervisión e dirección de traballos individuais.
Sesión maxistral	Explicación dos contidos do temario.
Actividades introdutorias	Exposición do contido do curso.
Seminarios	Traballos de explicación de temas cos alumnos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Traballos de aula	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Traballos tutelados	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>
Sesión maxistral	<Desenrolo dos temas na aula e traballo específico cos alumnos sobre puntos concretos do temario>

Avaliación

	Descrición	Calificación
Traballos de aula	Comentarios de texto e material gráfico que será suministrado polo docente.	20
Traballos tutelados	As sesións de traballos tutelados avaliaranse mediante a realización dun traballo a desenvolver polo alumno.	30
Sesión maxistral	Valorarase mediante probas de resposta longa.	40
Seminarios	Traballos de explicación teórica sobre puntos concretos do temario.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os alumnos teñen dereito a presentarse a unha segunda convocatoria. Aqueles que non acaden a calificación mínima (5) para superar o curso ou non teñan asistencia regular a clase para superar os seminarios e/ou non presenten os traballos que teñen que realizar dentro e fora da aula, terán dereito a un exame final no que se examinarán de todo o programa da materia que prepararán a partir da bibliografía indicada ao respecto. Será obrigatorio a presentación do traballo tutelado que se teña indicado para a realización por parte dos alumnos. Dito traballo representará no exame o 30% da calificación.

Bibliografía. Fontes de información

ALCÁZAR, J., **Historia Contemporánea de América**, Valencia, Universitat de Valencia,
 HALPERIN DONGHI, T., **Reforma y disolución de los Imperios Ibéricos, 1750-1850**, Madrid, Alianza Editorial,
 HALPERIN DONGHI, T., **Historia Contemporánea de América Latina**, Madrid, Alianza Editorial,
 HERNÁNDEZ ALONSO, J., **Los Estados Unidos de América: Historia y Cultura**, Salamanca, Ediciones Colegio de España,

BENEVOLO, L.: Historia de la Arquitectura del Renacimiento, 2 vols,m Madrid, 1993.

CHASTEL, A.: Arte y humanismo en Florencia en tiempos de Lorenzo el Magnífico, Madrid, Cátedra, 1982.

FORSMAN, E.: Dórico, Jónico y Corintio en la arquitectura del Renacimiento, Madrid, Xarait, 1983.

FREEDBERG, D.: Pintura en Italia, 1500-1600, Madrid, Cátedra, 1978.

PANOFKY, E.: Renacimiento y renacimientos en el arte occidental, Madrid, Alianza, 1994.

TAFURI, M.: La arquitectura del Humanismo, Madrid, Xarait, 1978.

WITTKOWER, R.: Los fundamentos de la arquitectura en la Edad del Humanismo, Madrid, Alianza Forma, 1992.

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Historia de América precolombina e colonial/O02G250V01303

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Historia de América precolombina e colonial/O02G250V01303

Otros comentarios

É necesario que o alumno/a sexa capaz de leer en portugués e inglés

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia antiga do noroeste da Península Ibérica				
Asignatura	Historia antiga do noroeste da Península Ibérica			
Código	002G250V01902			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Reboreda Morillo, Susana María			
Profesorado	Reboreda Morillo, Susana María			
Correo-e	rmorillo@uvigo.es			
Web				
Descrición general				

Competencias de titulación

Código	
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A19	Coñecemento da historia nacional propia
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B7	Capacidade de razoamento crítico.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Adquirir conciencia crítica a través da aproximación e coñecemento doutras sociedades e outras culturas e das posibles comparacións entre as variadas circunstancias do pasado e da actualidade.	A12 A14
Estas circunstancias favorecerán el respetar as múltiples diversidades	A19
Coñecer os primeiros avances na Historia Antiga de Galicia, onde temos referencia aos nosos orixes: a adaptación da escritura da mano do latín; a completa urbanización do territorio e a emerxencia das cidades co seu organigrama administrativo, e analizar deste xeito a orixe de elementos esenciais na nosa cultura e a súa relación co territorio.	A7 A14 A16 A19
Aplicar, a través das actividades de tipo práctico, a organización e planificación da información que a través das exposicións teóricas e das lecturas individuais adquiriron os/as estudantes nas explicacións do temario e por esta vía interiorizar os coñecementos adquiridos	B1 B3 B7
Argumentar a práctica adecuada da lingua oral e escrita a través das probas complementarias orais e escritas.	B4

Contidos

Tema	
Introducción. Fontes de estudo da Historia Antiga do Noroeste e os Primeiros contactos co mundo mediterráneo.	a. As referencias materiais. b. As referencias textuais.
Tema 1. A Conquista do Noroeste	1.a. As guerras cántabras e as súas consecuencias.
Tema 2. A "romanización" do Noroeste	2.a. A administración 2.b. A ordenación do territorio 2.c. A explotación económica
Tema 3. A Gallaecia ata a chegada dos suevos	3.a. A reorganización do territorio 3.b. A "crise do século III" na Gallaecia 3.c. A transición a un novo modelo

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
--	----------------	----------------------	---------------

Actividades introductorias	2	2	4
Sesión maxistral	12	8	20
Seminarios	3	14	17
Titoría en grupo	6	12	18
Presentacións/exposicións	5	30	35
Outros	0	0	0
Traballos tutelados	3	30	33
Probas de resposta curta	1	1	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	20	21

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introductorias	Exposición e debate sobre os coñecementos previos dos/as estudantes sobre o temario a expoñer e aclaración dos aspectos básicos da materia
Sesión maxistral	Exposicións teóricas sobre o temario co apoio ilustrativo dos textos antigos e material gráfico e iconográfico
Seminarios	Debates e análise das fontes de coñecemento da Historia Antiga en relación cons temas expostos nas sesións maxistrais. Reservanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía e a Facultade de Historia
Titoría en grupo	Aclaración de dúbidas sobre a materia, principalmente daquelas relacionadas cos traballos individuais e en grupo
Presentacións/exposicións	A exposición do traballo individual terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración. Moi importante a capacidade de síntese, expresión oral e soportes empregados
Outros	Asistencia e participación nas sesións prácticas e teóricas
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual, orientados ao manexo de instrumentos de recompilación de información e de distintas fontes coas que se elabora a historia antiga. A asignación de traballos deberá quedar resolta no primeiro mes do cuadrimestre.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Actividades introductorias	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Seminarios	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Titoría en grupo	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.
Presentacións/exposicións	Nestas actividades agárdase que sexan os/as estudantes os protagonistas, no sentido en que deberán manifestar a través dos seus comentarios, análises e dúbidas, tanto o nivel de coñecemento das sesións maxistrais, como os aspectos non comprendidos. A labor da docente limitárase a centrar os temas a tratar e a resolver aqueles problemas que en conxunto non poidan ser resoltos. En caso necesario outorgarase a bibliografía complementaria precisa.

Avaliación

Descrición	Calificación
------------	--------------

Seminarios	Analises e comentarios críticos das fontes que nos proporcionan o coñecemento da historia antiga: textos, iconografía e material arqueolóxico. Poderá completarse cun análise crítico dalgún documental visionado na aula.	10
Presentacións/exposicións	Un traballo individual sobre un aspecto da sociedades, relixión ou economía da Gallaecia romana. A exposición terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración. Importante a expresión oral, os medios e a capacidade de síntese.	15
Outros	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e a participación do alumnado.	10
Traballos tutelados	Un traballo individual sobre un aspecto da sociedades, relixión ou economía da Gallaecia romana. A exposición terá 20 minutos de duración máxima. Este traballo terá un seguimento constante por parte da docente quen marcará as pautas durante a súa elaboración.	25
Probas de resposta curta	Versarán sobre contidos teóricos moi específicos; terase en conta a interpretación correcta da información xeográfica dos sistemas territoriais	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As probas referiranse as sesións maxistras, e dicir, nos contidos teóricos explicados na aula. Valorarase a capacidade de síntese, o espírito crítico e de relación. Tamén a capacidade de expresarse por escrito na lingua propia e de transmitir os coñecementos adquiridos.	30

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos/as estudantes matriculados na materia teñen dereito a ser avaliados mediante un exame final (artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo) que consistira nunha proba escrita con tres apartados: mapas mudos, preguntas curras e cuestións de desenvolvemento que suporá un 60% da cualificación. Un 20% estará constituído pola entrega das prácticas preestablecidas e un 20% dun traballo escrito sobre a sociedade, relixión ou economía da Gallaecia antiga.

Bibliografía. Fontes de información

BLAZQUEZ CERRATO, C. (2005). [Vías de comunicación y circulación monetaria en la Legio VII Gemina a la ciudad de León]. En Morillo [coord-]. 339-348.

CARBALLO ARCEO, X. (2006). *Arqueoloxía de Galicia*. Nigratrea. Vigo.

FERNÁNDEZ OCHOA, C.

(1990). [Roma y la conquista del NW peninsular]. *Historia de Asturias. La nueva España*. Oviedo, 137-156.

(1993). [La ciudad hispanorromana en los territorios septentrionales de la Antigüedad Tardía]. *VI reunión de Arqueología Cristiana Hispánica. Las ciudades tardoantiguas de Hispania: cristianización y topografía*. Valencia.

GONZÁLEZ SOUTELO, S. (2011). *El valor del agua en el mundo antiguo. Sistemas hidráulicos y aguas mineromedicinales en la Galicia romana*. A Coruña.

GUTIÉRREZ CUENCA, E., HIERRO GARATE, J.A. (2001).

[La guerra cantábrica: de ficción histórica a realidad arqueológica]. *Nivel Cero* 9, Santander, 71-

MATIAS RODRÍGUEZ, R. (2006). [La minería aurífera romana del Noroeste de Hispania: Ingeniería minera y gestión de las explotaciones auríferas romanas en En: Current research on the Romanization of the Western provinces] NUÑEZ GARCÍA, O. (2010). *Gallaecia christiana. De los antiguos cultos a la nueva religión (ss. I-IV)*. Santiago de Compostela.

PERALTA LABRADOR, E. (2003). *Los cántabros antes de Roma*. Bibliotheca Archaeologica Hispana, 5. Madrid.

PEREA, A., SÁNCHEZ-PALENCIA, F.J. (1995). *Arqueología del oro astur. Orfebrería y minería*. Caja de Ahorros de Asturias.

PÉREZ LOSADA, F. (2002). *Entre a cidade e a aldea: estudio arqueohistórico dos aglomerados secundarios romanos en Galicia*. Brigantium, Vol 13.

PÉREZ LOSADA, F. Vieito Covela, s., Fernández Fernández, A. La Villa romana de Toralla (Vigo): una innovadora propuesta de tratamiento y presentación de un yacimiento arqueológico excavado. En *III Congreso Internacional sobre Musealización de Yacimientos Arqueológicos, Zaragoza, 15, 16, 17 y 18 de noviembre de 2004*. Zaragoza, 113-120.

RODRÍGUEZ COLMENERO, A. / RODÁ DE LLANZA, I. (eds.) (2007): *Murallas de ciudades romanas en el occidente del imperio: Lvcvs Avgvsti como paradigma*. Actas del Congreso Internacional celebrado en Lugo (26-29.XI.2005) en el V aniversario de la declaración, por la Muralla de Lugo como Patrimonio de ROMERO MASIÁ, A./ POSE MESURA, X.M. (1988). *Galicia nos textos clásicos*. A Coruña.

SUÁREZ PIÑEIRO, A. M. (2006). *A vida cotiá na Galicia romana*. Santiago de Compostela.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Historia antiga universal/O02G250V01302

Historia antiga da Península Ibérica/O02G250V01501

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia da arte de Galicia				
Asignatura	Historia da arte de Galicia			
Código	002G250V01903			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione OP	Curso 4	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Barriocanal López, María Yolanda			
Profesorado	Barriocanal López, María Yolanda			
Correo-e	barriocanal@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Estudo e comprensión dos grandes acontecementos histórico-artísticos de Galicia dende a Idade Media ata o presente. O estudo preséntase mediante a análise das obras de arte máis relevantes, seleccionadas e interpretadas como un documento de excepción dos gustos estéticos e da mentalidade do pasado.			

Competencias de titulación

Código	
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
A28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
A34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B13	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer a problemática dos diferentes periodos históricos e das máis relevantes manifestacións artísticas en Galicia, integradas no seu contexto histórico e social.	A26 A27	B10
Desarrollar a capacidade de comprensión, tratamento e aplicación das fontes literarias e documentais relativas á materia	A28 A30	B1 B2
Demostrar a capacidade para a análise integral das manifestacións artísticas nos diferentes periodos da súa historia	A28 A29	B2 B5
Desarrollar a capacidade crítica para a valoración da creatividade artística específica de Galicia de cara a futuras actuacións encamiñadas á conservación, divulgación estudo e fomento do seu patrimonio artístico e monumental		B2 B10
Conseguir unha cumprida información actualizada cos seus correspondentes repertorios bibliográficos dunha faceta tan importante para a cultura galega como é o seu patrimonio cultural	A26	
Coñecer a singularidade da arte galega, non so daquelas empresas de primeira orde sobre as que gravita a bibliografía máis especializada senon prestando tamén a debida atención a outras creacións tamén merecedoras de reflexións.	A27	
Saber aplicar os presupostos e prantexamentos estilísticos das diferentes manifestacións da arte galega e os seus valores formais a casos concretos do seu patrimonio.		B2
Manexar as fontes documentais e literarias, ben a través de recopilacións xa feitas ou con novas aportacións para unha máis axeitada aproximación á arte galega e os seus contextos.	A30 A33	
Demostrar a capacidade para a interpretación dos diferentes bens que integran o Patrimonio Cultural de Galicia nas diferentes etapas históricas	A34	
Demostrar interés polo coñecemento dos fenómenos artísticos e ter capacidade de iniciativa na investigación, defensa e promoción dos bens culturais no ambito do Patrimonio Cultural		B13

Contidos

Tema

1. A Arte en Galicia durante a Idade Media	1.1. O Prerrománico: A Arte en Galicia durante a dominación sueva. Arte hispanovisigoda, asturiana, arte mozárabe ou de repoboación
2. Renacemento e Barroco	1.2. O Románico: Tipoloxías arquitectónicas. Pintura e outras manifestacións
3. Manifestacións artísticas na Idade Contemporánea	1.3. O Cister. O Protogótico e a arte Gótica: A arte do Mestre Mateo e a diáspora do seu obrador. Escultura monumental e funeraria
	2.1. O Renacemento. A asimilación da linguaxe clásica. O clasicismo
	2.2 O Barroco: As grandes aportacións deste estilo
	3. Revitalización plástica e novas tendencias nas artes

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Saídas de estudo/prácticas de campo	10	12	22
Titoría en grupo	5	10	15
Traballos tutelados	10	12	22
Actividades introdutorias	1	0	1
Eventos docentes e/ou divulgativos	5	6	11
Sesión maxistral	14	20	34
Probas de resposta curta	3	30	33
Traballos e proxectos	2	10	12
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Saídas de estudo/prácticas de campo	Saídas de estudo fora do ámbito académico para un contacto directo coa obra de arte: visita a exposicións permanentes e temporais, coleccións e fondos museísticos, monumentos e conxuntos histórico-artísticos.
Titoría en grupo	Apoio á formación do alumnado, resolvendo as dúbidas en relación ca materia e orientación do seu estudio.
Traballos tutelados	Traballos dirixidos á profundización na materia e ao fortalecemento das capacidades analíticas e expositivas do alumno/a. Consisten na elaboración dun traballo, de carácter individual ou grupal. Valoración do uso da bibliografía e fontes adecuadas, a presentación, claridade e orixinalidade expositiva, así como a metodoloxía empregada.
Actividades introdutorias	Toma de contacto cos alumnos para a explicación do programa da materia, actividades a realizar e sistemas de avaliación
Eventos docentes e/ou divulgativos	Saídas programadas para asistir a actividades docentes e divulgativas organizadas por museos ou outras institucións culturais. Reservaranse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas polo Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Sesión maxistral	Clases teóricas nas que o profesor/a explica os contidos teóricos da materia coa axuda de proxeccións de imaxes, power point, documentos e outros recursos docentes

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Orientación e seguemento do alumno/a na aprendizaxe dos contidos da materia, atendendo ás consultas relativas ás actividades programadas, con especial atención á orientación e revisión dos traballos tutelados e sistemas de avaliación.
Traballos tutelados	Orientación e seguemento do alumno/a na aprendizaxe dos contidos da materia, atendendo ás consultas relativas ás actividades programadas, con especial atención á orientación e revisión dos traballos tutelados e sistemas de avaliación.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Traballos tutelados	Os traballos tutelados serán avaliados, unha vez entregados en soporte de papel e expostos na aula.	50
Sesión maxistral		40
	Valoralase a comprensión e asimilación dos contidos teóricos da materia. Para superar esta proba, é necesrio acadar unha cualificación mínima de 5 puntos	

Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valórase a asistencia e participación do alumnado	10
--------	---	----

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a ser avaliado mediante un exame final (art. 12 do Regulamento dos Estudantes da Universidade de Vigo). Aqueles alumnos/as que non puidan acogerse á modalidade presencial, deberán comunicarlo ao profesor no inicio do curso, debidamente justificado. Serán avaliados dos contidos do programa da materia mediante unha proba escrita, que suporá un 70% da nota final. Asemade, terán que realizar obrigatoriamente un traballo que implique o manexo da bibliografía e dalgúns das fontes documentais ou literarias relativas á materia, que suporá un 30% da nota final. O tema do traballo deberá ser comunicado ao profesor responsable e entregado denantes da data do exame final.

Bibliografía. Fontes de información

AAVV., **Historia del Arte de Galicia**, Ed. Hércules,
VILA JATO, Mª D.; GARCIA IGLESIAS, J. M., **Galicia en la época del Renacimiento**, Ed. Hércules,
AAVV., **Galicia Renace**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Galicia hoxe**, Xunta de Galicia,
AAVV., **O século XIX**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Galicia románica e gótica**, Xunta de Galicia,
AAVV., **Artistas Gallegos. Escultores. Séculos XVI e XVII**, Nova Galicia,
BANGO TORVISO, I. G., **Galicia Románica**, Galaxia,
AAVV., **Imaxes de Arte en Galicia**, Fundación Pedro Barrié de la Maza,
AAVV., **A Arte Galega. Estado da cuestión**, Consello da Cultura Galega,

BONET CORREA, A.: La arquitectura en Galicia durante el siglo XVII, Madrid, CSIC, 1984.

GARCIA-ALACANIZ, J.: Arquitectura del Neoclásico en Galicia, A Coruña, Fundación Pedro Barrié de la Maza, 1989.

GARCIA IGLESIAS, J. M.: La pintura manierista en Galicia, A Coruña, 1988.

VALLE PÉREZ, J. C.: La arquitectura cisterciense en Galicia, A Coruña, Fundación Pedro Barrié de la Maza, 1982.

MORALEJO ALVAREZ, S.: Escultura gótica en Galicia (1200-1350), Santiago de Compostela, 1975.

SICART GIMENEZ, A.: La pintura medieval en Galicia, Santiago de Compostela, Universidad de Santiago, 1978.

VILA JATO, Mª D.: Escultura manierista en Galicia, Santiago de Compostela, 1983.

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda cursar simultáneamente

Historia contemporánea de Galicia/O02G250V01907
Historia medieval de Galicia/O02G250V01905
Historia moderna de Galicia/O02G250V01909

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia das relixións				
Asignatura	Historia das relixións			
Código	002G250V01904			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione OP	Curso 4	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Profesorado	Pérez Rodríguez, Francisco Javier			
Correo-e	fjperez@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Análise xeral e global das diversas relixións e a súa evolución no tempo, desde as súas orixes aos noso días			

Competencias de titulación	
Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B16	Coñecemento doutras culturas.

Competencias de materia		
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer e comprender en perspectiva comparada os principais rasgos das relixións mundiais e a súa evolución histórica	A12 A14	B16
Analizar e comparar os contidos e evolución das relixións a través de fontes e bibliografía	A13 A18	B13
Adquirir conciencia da convivencia entre relixións e culturas na historia da Humanidade con espírito crítico e ánimo tolerante	A13	B8 B10

Contidos	
Tema	
1. Politeismos	1.1. Oriente Próximo 1.2. Grecia e Roma 1.3. Celtas e xermanos 1.4. América precolombina
2. Relixións de salvación	1.1. Zoroastrismo 1.2. Judaísmo 1.3. Cristianismo 1.4. Islam 1.5 Relixións dualistas
3. Vías de liberación e inmortalidade	3.1. Hinduísmo 3.2. Budismo 3.3. Taoísmo 3.4. Sintoísmo

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	14	21	35
Traballos tutelados	24	36	60
Titoría en grupo	2	0	2
Presentacións/exposicións	8	40	48

Actividades introductorias	1	0	1
Probas de tipo test	1	3	4
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia por parte do profesor e presentación das liñas básicas para o desenvolvemento das actividades relacionadas
Traballos tutelados	Elaboración de traballos por parte dos alumnos a partir de fontes bibliográficas, ben de xeito individual ou ben en grupo, que deberán ser presentados e debatidos na aula
Titoría en grupo	Seguemento e aclaración de dúbidas sobre os contidos da materia así como supervisión do traballo autónomo do alumnado en relación con ela
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado do traballo tutelado
Actividades introductorias	Sesión orientada a presentar a materia, tomar contacto co alumnado e reunir información sobre as súas competencias, motivacións e intereses

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Seguemento do alumnado nas actividades orientadas a realización do traballo e ás dúbidas que poidan xurdir a raíz das sesións maxistras e exposicións
Titoría en grupo	Seguemento do alumnado nas actividades orientadas a realización do traballo e ás dúbidas que poidan xurdir a raíz das sesións maxistras e exposicións

Avaliación

	Descrición	Calificación
Presentacións/exposicións	Entregam exposición e defensa na aula dos traballos tutelados, avaliándose os seus contidos, estrutura, presentación, capacidade de síntese e análise crítica	50
Probas de tipo test	Avaliación mediante unha proba final	40
Outras	Asistencia e participación activa nas sesións teóricas, titorías e outras actividades	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan a modalidade presencial examínanse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica asignada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico que implique o manexo dunha fonte histórica propia da materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Filoramo, G.; Massenzio, M.; Raveri, M.; Scarpi, P., **Historia de las religiones**, Crítica,
 Smith, Hurson, **Las religiones del mundo**, Thassàlia,
 Jelen, T.G. e Wilcox, C. (eds.), **Religión y política: una perspectiva comparada**, Akal,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia medieval de Galicia				
Asignatura	Historia medieval de Galicia			
Código	002G250V01905			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione OP	Curso 4	Cuatrimestre 1c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Durany Castrillo, Mercedes			
Profesorado	Durany Castrillo, Mercedes			
Correo-e	mdurany@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición general	Coñecemento e comprensión dos caracteres específicos da sociedade medieval no antigo reino de Galicia			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B14	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer e comprender as liñas básicas da evolución política, económica, social e cultural do antigo reino de Galicia nos séculos V a XV	A19	B5 B14
Analizar, razoar de forma crítica e avaliar o pasado medieval de Galicia mediante o estudo de diversas fontes de información (textuais, bibliográficas, etc.) que constitúen o soporte fundamental para a interpretación histórica	A17 A23	B6 B13
Coñecer o legado medieval para explicar a realidade histórica da Galicia actual e comparar con outras sociedades autonómicas	A12	B10 B12

Contidos

Tema	
1.- Alta Idade Media (ss. V-X)	1.1.- Introducción a historia medieval de Galicia: historiografía e fontes 1.2.- A Galicia xermánica: o reino suevo e a cristianización (ss. V-VII) 1.3.- Galicia no reino de Asturias: política, economía, sociedade e cultura (ss. VIII-X)
2.- Plena Idade Media (ss. XI-XIII)	2.1.- A constitución do reino de Galicia e a integración na coroa de Castela 2.2.- A plenitude feudal: organización económica e social 2.3.- A igrexa e a cultura nos séculos XI a XIII
3.- Baixa Idade Media (ss. XIV-XV)	3.1.- Crise e recuperación na Galicia baixomedieval 3.2.- As transformacións na sociedade 3.3.- A guerra irmandiña 3.4.- O reino de Galicia ás portas da Modernidade

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Actividades introductorias	2	0	2
Sesión maxistral	13	15	28
Seminarios	8	12	20

Traballos tutelados	9	27	36
Presentacións/exposicións	6	12	18
Saídas de estudo/prácticas de campo	2	4	6
Titoría en grupo	5	5	10
Traballos e proxectos	2	5	7
Probas de resposta curta	1	6	7
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	14	16
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividade encamiñada a tomar contacto cos alumnos e presentarles o programa docente da asignatura
Sesión maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos dalgúns temas do programa, planteando as directrices teóricas e metodolóxicas.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico que permiten profundizar e complementar os contidos da materia. Resérvanse dúas horas para a asistencia a actividades de temática transversal organizadas dende o Departamento de Historia, Arte e Xeografía de xeito que computan nas actividades dirixidas.
Traballos tutelados	Os alumnos preparan de forma individual o en pequenos grupos un traballo o proxecto que require: búsqueda e recollida de información, lectura de libros e artigos, elaboración do guión, selección de fontes, resolución de problemas e interpretación histórica.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado dun traballo monográfico elaborado de forma individual o en pequenos grupos.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividade encamiñada a saber aplicar o coñecemento a realidade do entorno mediante a visita de monumentos, exposicións, museos, etc., e a lectura histórica da paisaxe
Titoría en grupo	Sesión encamiñada a asesorar aos alumnos nas actividades docentes, resolver dúbidas e problemas relacionados co proceso de aprendizaxe

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Traballos tutelados	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Presentacións/exposicións	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@
Titoría en grupo	A profesora manterá unha atención personalizada ao alumno tanto no despacho nas horas de tutoría, como de forma permanente a través do correo electrónico e da plataforma Tem@

Avaliación

	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	As sesións maxistras que desenrolan o temario do programa serán avaliadas mediante dúas probas:	40
	Unha de resposta curta a mediados do cuadrimestre e outra de resposta longa ao final do curso	
Traballos tutelados	Nos traballos e proxectos preparados polos alumnos avalíaranse: o guión do traballo, estrutura e contidos, fontes e bibliografía, a interpretación histórica, así como a exposición oral ante a profesora e o resto do alumnado	50
Outras	A entrega puntual dos traballos, así como a asistencia e participación activa dos alumnos nas clases e seminarios	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial examínanse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico relacionado coa materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final (Desenvolvemento dun tema ou pregunta ampla: 40%, e un comentario de texto: 30%) e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Andrade Cernadas, J.M. e Pérez Rodríguez, F.J., **Galicia medieval**, A Coruña, Vía Láctea,
Portela, E. e Pallares, Mª C., **Nova historia de Galiicia. Idade Media**, Santiago de Compostela, Tambre,
Portela, E. e Pallares, Mª C., **A gran historia de Galicia. Tomo IV e V**, A Coruña, Arrecife Edicións Galegas,
Portela, E. e Pallares, Mª C., **De Galicia en la Edad Media. Sociedad, espacio y poder**, Santiago, Xunta de Galicia,
García Oro, J., **Galicia en los siglos XIV y XV**, Pontevedra, Fundación Barrié,
Pallares, Mª C. e Portela, E., **Atlas histórico de Galicia. H^a Medieval**, Vigo, Nigratrea,
Pérez Rodríguez, F.J., **Historia medieval de Galicia: balance historiográfico, Minius, vol. 18**, Vigo, Servicio de Publicacións,

Recomendacións

Asignaturas que continúan el temario

Historia antiga do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01902
Historia contemporánea de Galicia/O02G250V01907
Historia moderna de Galicia/O02G250V01909
Prehistoria do noroeste da Península Ibérica/O02G250V01911

Asignaturas que se recomenda cursar simultaneamente

Paleografía/O02G250V01305

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Historia medieval universal/O02G250V01304
Historia medieval da Península Ibérica/O02G250V01503

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xeografía de Galicia				
Asignatura	Xeografía de Galicia			
Código	002G250V01906			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	1c
Lengua Impartición	Castelán			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	de Uña Álvarez, Elena			
Profesorado	de Uña Álvarez, Elena			
Correo-e	edeuna@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Estudo xeral dos elementos, dos procesos e das configuracións territoriais de Galicia. Achegamento ao coñecemento e interpretación da súa realidade xeográfica, especialmente no marco europeo.			

Competencias de titulación

Código	
A3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
A6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
A10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B13	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.	A4
Aplicación dos coñecementos	B2
Capacidade de organización e planificación	B3
Resolución de problemas e toma de decisións	B6
Traballo en equipo en diversos contextos	B9
Iniciativa e espírito emprendedor	B13
Compromiso ético e responsabilidade social	B8
Capacidade de xestión da información e o coñecemento	B5
Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais	A5
Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica sico-territorial.	A3
Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica.	A6
Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica	A10

Contidos

Tema	
1. Introducción	1.1 Conceptos fundamentais 1.2 Dimensións xeográficas
2. Procesos territoriais	2.1 Marco xeral 2.2 Ordenación e planificación
3. Configuracións dinámicas	3.1 Áreas protexidas 3.2 Áreas rurais 3.3 Interface da urbanización

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	12	24	36
Estudo de casos/análises de situacións	5	10	15
Seminarios	9	20	29
Saídas de estudo/prácticas de campo	6	3	9
Eventos docentes e/ou divulgativos	6	0	6
Titoría en grupo	4	2	6
Probas de tipo test	3	20	23
Traballos e proxectos	4	21	25
Outras	1	0	1
*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Análises dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, orientadas e tuteladas polo docente, que permiten afondar nos contidos prácticos da materia.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores.
Eventos docentes e/ou divulgativos	Conferencias, faladoiros, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por relatores de prestixio, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia.
Titoría en grupo	Entrevistas do grupo co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Titoría en grupo	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Estudo de casos/análises de situacións	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividade desenvolvida polo profesorado na resolución de dúbidas, exercicios...para atender as necesidades relacionadas coa temática ou estudo da materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Proba tipo test que inclúe preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan respostas desenvolvendo un análise integrado dos créditos teóricos.	30
Estudo de casos/análises de situacións	Avaliáranse os resultados do protocolo aplicado no análise dos casos nas sesións de aula.	10
Traballos e proxectos	Entregarase un traballo sobre unha temática da materia, orientado polo docente nas actividades dos seminarios; se avaliará a súa estruturación metodolóxica xunto co razonamento crítico dos resultados obtidos. O traballo será presentado e defendido nas últimas sesións dos seminarios.	50
Outras	participación e asistencia no desenvolvemento da materia	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

A participación e asistencia no desenvolvemento da materia teráse en conta no cómputo da avaliación de maneira transversal nas metodoloxías propostas (peso do 10%). Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais (Artigo 12 do Regulamento de Estudantes da Universidade de Vigo). Aquéles que non poidan acollerse á modalidade presencial serán avaliados do programa da materia mediante unha proba escrita que suporá ó 70% da nota final, e un traballo que representará un 30% desta.

Bibliografía. Fontes de información

Aldrey, J.A. & Lois, R. (2010) *Breve Xeografía de Galicia*. A Nosa Terra.

Beiras, A. (1999) *A poboación galega no século XX*. Edicións Laiovento.

Crespo, O. & Alfonsín, M. (2002) *Informe sobre la convergencia de Galicia*. Fundación L. Tilve.

Nogueira, C. (2006) *A Terra cantada*. Edicións Xerais.

Piñeira, M.J. & Santos, J.M. (2011) *Xeografía de Galicia*. Edicións Xerais.

Varios Autores (1996) *Galicia-Xeografía*. Proxecto Hércules (Tomo XVII).

Varios Autores (2001) *Galicia, unha luz no Atlántico*. Edicións Xerais.

Varios Autores (2001) *Atlas de Galicia, Medio natural*. Publicacións Xunta de Galicia.

Varios Autores (2004) *Patrimonio Geológico de Galicia*. Enresa.

Recomendacións

Asignaturas que se recomenda haber cursado previamente

Xeografía: Fundamentos de xeografía física/O02G250V01102

Xeografía: Fundamentos de xeografía humana/O02G250V01202

Xeografía: Espazos e sociedades/O02G250V01301

Xeografía aplicada: territorio e paisaxe/O02G250V01505

Sistemas de representación xeográfica/O02G250V01605

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia contemporánea de Galicia				
Asignatura	Historia contemporánea de Galicia			
Código	002G250V01907			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	2c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado	Prada Rodríguez, Julio			
Correo-e	jprada@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Coñecemento dos principais acontecementos e os procesos xerais de cambio e continuidade da acontecidos en Galicia ao longo da Idade Contemporánea en perspectiva diacrónica.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer detalladamente a evolución da sociedade galega na época contemporánea e as transformacións económicas e políticas dende a desarticulación do Antigo Réxime ata a actualidade	A19	B1
Explicar os grandes procesos de cambio e continuidade acontecidos en Galicia ao longo da idade contemporánea	A14	B1
Adquirir unha conciencia crítica da relación entre os acontecementos e os procesos propios da etapa contemporánea e a realidade actual de Galicia, respectando os diferentes puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais	A12 A13	B7 B8
Ser quen de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente	A17	B4
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e pescudar en fontes diversas propias da época contemporánea para ser quen de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso histórico crítico e razoado sobre a historia contemporánea de Galicia	A18 A23	B3 B5 B6 B9

Contidos

Tema

1. A desestruturación do Antigo Réxime (1780-1874).	1.1. A evolución demográfica. 1.2. A desarticulación do sistema produtivo e o fracaso dos primeiros intentos anovadores. 1.3. O predominio dos grupos sociais tradicionais. 1.4. Política, ideoloxía e cultura.
2. O incerto camiño cara a modernidade (1874-1939).	2.1. Poboación e emigración. 2.2. A estrutura económica: cambios e persistencias. 2.3. Clases e movementos sociais. 2.4. A evolución política. Da Restauración á guerra civil. 2.5. A toma de conciencia nacional: do federalismo ó nacionalismo.
3. O pasado recente (1940-).	3.1. A dinámica poboacional: estancamento e recesión demográfica. 3.2. A economía galega na etapa franquista. 3.3. O réxime do 18 de xullo e as propostas democratizadoras.

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	15	30	45
Titoría en grupo	8	2	10
Traballos de aula	10	10	20
Traballos tutelados	10	20	30
Seminarios	5	15	20
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1.5	18	19.5
Outras	0	0	0
Probas de resposta curta	0.5	5	5.5

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor.
Titoría en grupo	Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistras que inclúan a resolución de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos.
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminarios	Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras, por medio de relatos ou conferencias, etc.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminarios	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Titoría en grupo	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistras. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.

Traballos tutelados	SEMINARIOS: Seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios para facilitar a comprensión daqueles contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais. TRABALLOS DE AULA: Seguimento individualizado das actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula polo alumnado. TRABALLOS TUTELADOS: Seguimento individualizado das actividades orientadas á elaboración dos traballos prácticos realizados polo alumnado. TITORÍA EN GRUPO: Seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
---------------------	--

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva a través de dúas probas de avaliación que incluírán tanto probas de contido teórico como comentarios de textos, mapas e gráficas. Para superar a materia será preciso acadar, en ambas as dúas probas, unha cualificación de cando menos 5 puntos.	40
Traballos de aula	Presentación e entrega, nas datas sinaladas e conforme aos parámetros indicados, dos exercicios prácticos indicados.	15
Traballos tutelados	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a estrutura e articulación do traballo, a reflexión crítica sobre as fontes e a presentación formal do mesmo.	25
Seminarios	Selección, presentación, análise e crítica dos materiais traballados e capacidade para fomentar o debate, a discusión e a participación.	10
Outras	Asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas, seminarios, titorías e outras actividades. Para o seu control é imprescindible a entrega dunha ficha por parte do alumnado antes de rematar a primeira quincena do cuadrimestre.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Barreiro Fernández, X.R., **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Gamma, A Coruña, 1983.,
 Barreiro Fernández, X.R., **Galicia. Historia**, Hércules de Ediciones, A Coruña, 1991.,
 Domínguez Castro, L. e G. Constenla, **Tempos de sermos**, Vigo, Servizo de Publicacións da Universidade, 2002.,
 Juana, J. de, e J. Prada (eds.), **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Ariel, Barcelona, 2005.,
 Juana, J. de, e J. Prada, **Historia Contemporánea de Galicia**, Ed. Vía Láctea, Coruña, 1996.,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Historia contemporánea universal/O02G250V01403
 Mundo actual/O02G250V01604

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Historia moderna de Galicia				
Asignatura	Historia moderna de Galicia			
Código	002G250V01909			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS 6	Seleccione OP	Curso 4	Cuatrimestre 2c
Lengua Impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	López Díaz, María			
Profesorado	González Vidal, José Manuel López Díaz, María			
Correo-e	marial@uvigo.es			
Web				
Descrición general	Coñecemento dos fundamentos básicos, principais acontecementos e procesos xerais de cambio acaecidos na sociedade galega da Idade Moderna.			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
B1	Capacidade de análise e síntese.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer de xeito xeral, crítico e actualizado os fundamentos básicos e evolución da sociedade galega da Idade Moderna, e as súas transformacións desde a perspectiva socioeconómica, política e cultural	A12 A19	
Adquirir conciencia crítica para analizar e valorar a relación entre os acontecementos e procesos históricos acaecidos na época moderna e a realidade social actual, fomentando a conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan deses antecedentes culturais.	A12 A13	B1
Ser capaces de manexar os distintos instrumentos de información e facer pesquisas nas fontes tanto historiográficas como documentais propias da época moderna, co fin de elaborar traballos tutelados, actividades prácticas ou pequenas investigacións individuais.	A17 A23	B5 B6

Contidos

Tema	
1. O medio e as bases estruturais	1.1. Espacio e identidade do reino 1.2. A poboación 1.3. A sociedade 1.4. As actividades económicas
2. Cultura e mentalidades	2.1. Cultura e mentalidades 2.2. Reformismo e ilustración
3. Poderes e política	3.1. Os poderes do reino 3.2. Os poderes e institucións reais 3.3. Galicia no contexto da monarquía hispana

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	15	22.5	37.5
Traballos tutelados	6	20	26
Traballos de aula	10	16	26
Seminarios	4	4	8

Titoría en grupo	3	0	3
Presentacións/exposicións	6	1.5	7.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	20	22
Informes/memorias de prácticas	2	10	12
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	6	8
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición e explicación pola docente dos contidos de parte do temario da materia, salientando para o resto de temas aquelas liñas básicas que permitirán o desenvolvemento das actividades dirixidas relacionadas cos mesmos.
Traballos tutelados	Elaboración de traballos por parte dos alumnos a partir de fontes bibliográficas, ben de xeito individual ou ben en grupo, que deberán ser presentados e debatidos na aula.
Traballos de aula	Elaboración de traballos relacionados cos contidos do temario e sesións maxistrais, entre os que se inclúen a realización de distintos tipos de exercicios prácticos e resolución de problemas. Inclúe algunhas sesións prácticas no arquivo.
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo do alumno co obxectivo de afondar nos contidos dun tema, conferencia ou aspecto concreto do temario, debido a súa dificultade, interese ou oportunidade; por exemplo, caso de haber eventos docentes organizados na Facultade.
Titoría en grupo	Sesións encamiñadas a orientar ao alumnado sobre o estudo dos contidos, realización de actividades e preparación de probas de avaliación, así como para resolver dúbidas e problemas relacionados coa súa aprendizaxe.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumnado dun traballo monográfico elaborado de forma individual ou ben en pequenos grupos sobre un tema ou aspecto do temario.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminarios	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballo tutelado: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballo de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>
Traballos tutelados	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballo tutelado: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballo de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>
Titoría en grupo	Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballo tutelado: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Titorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballo de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>

Traballos de aula Seminarios: A docente fará un seguimento individualizado dos materiais xerados nos seminarios, co fin de facilitar a comprensión do temario ou aspectos do mesmo de especial dificultade ou relevancia, aclarar dúbidas ou resolver problemas que se lles vaian presentando. Esta atención prestarase tanto no despacho como a través do correo web. Traballos tutelados: Seguimento personalizado do alumnado nas actividades orientadas a realización de exercicios prácticos e actividades desenvolvidas na aula. Tutorías en grupo: Seguimento e orientación do alumnado na aula ou despacho en relación con todas as actividades e tarefas realizadas para a comprensión e aprendizaxe da materia. Traballos de aula: Seguimento personalizado do alumnado, xa sexa no contexto da aula, despacho ou correo da web. Asesoramento na preparación e realización de traballos de aula, así como resposta a súas posibles dúbidas. <>

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Sesión maxistral	Realización dunha proba na que se valorarán os coñecementos teóricos sobre a materia, a capacidade de estruturación e relación dos contidos, así como a claridade expositiva.	40
Traballos tutelados	Presentación e entrega, na data sinalada, dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Serán expostos o defendidos na aula. Valorarase o marco teórico, contidos, estrutura, presentación e capacidade de síntese e análise crítica.	30
Traballos de aula	Presentación e entrega, nas datas sinaladas, dun dossier cos exercicios prácticos e actividades dirixidas realizadas na aula ou no arquivo conforme os criterios establecidos pola docente.	20
Outras	Asistencia e participación activa do alumnado nas sesións teóricas e actividades dirixidas programadas para a materia.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan á modalidade presencial examinaranse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico ou bibliográfico relacionado coa materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Dubert, I. (coord.), **Historia de la Galicia Moderna**, Universidad de Santiago de Compostela,
 Saavedra Fernández, P. y Sobrado Correa, H., **A Galicia do Antigo Réximen (ca. 1480- ca.1835), tomos VI-VIII, n.º 11-1711-17**, Arrecife Edicións Galegas (para La Voz de Galicia),
 Saavedra Fernández, P., **A Galicia do Antigo Réxime. Economía e Sociedade**, Hércules Ediciones, A Coruña,
 Rey Castelao, O., **A Galicia Clásica e Barroca**, Galaxia, Vigo,

Recomendacións

Asignaturas que se recomienda haber cursado previamente

Historia moderna universal/O02G250V01405
 Historia moderna de España/O02G250V01603

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Mentalidade, identidade e cambio social				
Asignatura	Mentalidade, identidade e cambio social			
Código	002G250V01910			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua Impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Valín Fernández, Alberto Juan			
Profesorado	Valín Fernández, Alberto Juan			
Correo-e	avalin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Análise xeral dos procesos e elementos mentais e ideolóxicos que conforman a identidade das sociedades, así como os cambios que se produciron no transcurso do tempo			

Competencias de titulación

Código	
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A22	Coñecemento da historia universal
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B16	Coñecemento doutras culturas.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Coñecer o que representa a Historia Social e das Mentalidades como disciplina científica.	A12	B2
	A14	B4
	A18	B7
	A22	B16
Comprender as relacións de produción ao longo da historia adquirir una conciencia crítica as mesmas.	A13	B1
	A14	B7
	A17	
	A18	
Coñecer as estruturas mentais e as diferentes identidades ao longo da historia	A22	
	A12	B1
	A13	B4
Manexar diferentes instrumentos de recompilación de información e pescudar en fontes diversas propias da época contemporánea para ser quen de planificar, realizar e presentar pequenas investigacións individuais e en equipo que contribúan á elaboración dun discurso histórico crítico e razoado	A14	
	A17	B2
	A18	B3
		B5

Contidos

Tema	
------	--

1. Introducción á Historia Social e das Mentalidades. A estratificación social e a orixe da plusvalía. Conceptos de sociedades de mobilidade e inmovilidade relativa e absoluta.	1.1 A orixe da desigualdade. As dúas vías para a apropiación ou a administración da plusvalía colectiva. 1.2. A mobilidade social a traveso da Historia.
2. O Mundo Antigo e medieval. Paradigmas sociolóxicos do Modo de Producción das denominadas Comunidades Primitivas, das formacións protoesclavistas e esclavistas, e do denominado Modo de Producción Feudal.	2.1. Sumer, Exipto e Babilonia. 2.2. O Código de Hammurabi: Avilu, muehkenn e escravos. 2.3. A pirámide sociolóxica no Imperio Romano: paradigma de formación social esclavista. 2.4. O señorío feudal e o réxime do vasalaxe.
3. A preocupación igualitaria e colectivista na Historia. Da Utopía clasicista do Renacemento ao chamado "cientificismo" marxiano.	3.1. Os precursores: das tradicións presocialistas chinas á utopía de Tomás Moro, pasando por Esparta, Platón e o fenómeno cristiano. 3.2. A Francmasonería, una cultura política: entre lo iniciático y la pólis soñada. 3.3. O denominado socialismo utópico, o anarquismo e o marxismo.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Titoría en grupo	8	2	10
Traballos de aula	10	10	20
Traballos tutelados	10	20	30
Seminarios	5	15	20
Sesión maxistral	15	30	45
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	23	25
Outras	0	0	0

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Titoría en grupo	Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	Actividades orientadas á resolución de exercicios prácticos na aula relacionados cos contidos introducidos nas sesións maxistrais que inclúan a resolución de comentarios e composicións de texto histórico, mapas históricos e análise e interpretación de materiais gráficos.
Traballos tutelados	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento aos instrumentos de recompilación de información e ás fontes propias da época contemporánea. Deberán estar asignados inexcusamente antes do remate do primeiro mes do cuadrimestre.
Seminarios	Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais, por medio de relatorios ou conferencias, etc.
Sesión maxistral	Explicación dos contidos da materia polo profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Traballos de aula: Explicación das liñas xerais dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Traballos tutelados: Explicación das liñas xerais da realización dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Sesión maxistral. Exposición das liñas fundamentais de interpretación e desenvolvemento orientativo dos temas que forman parte do programa. Seminarios: Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais, por medio de relatorios ou conferencias, etc. Titoría en grupo: Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
Traballos de aula	Traballos de aula: Explicación das liñas xerais dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Traballos tutelados: Explicación das liñas xerais da realización dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Sesión maxistral. Exposición das liñas fundamentais de interpretación e desenvolvemento orientativo dos temas que forman parte do programa. Seminarios: Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais, por medio de relatorios ou conferencias, etc. Titoría en grupo: Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.

Seminarios	Traballos de aula: Explicación das liñas xerais dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Traballos tutelados: Explicación das liñas xerais da realización dos traballos persoais e resolución de dúbidas. Sesión maxistral. Exposición das liñas fundamentais de interpretación e desenvolvemento orientativo dos temas que forman parte do programa. Seminarios: Traballo de aula individual ou en grupos informais a partir de materiais de diversa natureza co obxectivo de afondar nunha selección de contidos de especial dificultade ou relevancia introducidos ou non nas sesións maxistrais, por medio de relatorios ou conferencias, etc. Tutoría en grupo: Sesións orientadas ao seguimento e orientación sobre o estudo de contidos, a preparación das actividades e probas de avaliación e a realización dos traballos en grupo.
------------	---

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Traballos tutelados	Elaboración de traballos por parte dos alumnos a partir de fontes bibliográficas, ben de xeito individual ou ben en grupo, que deberán ser presentados e debatidos na aula. A presentación terá que facerse na data sinalada. valorarase ao marco teórico, a estrutura e articulación do traballo a reflexión crítica e a madurez do estilo ensaístico do alumno e a presentación formal do mesmo.	50
Sesión maxistral	Realización dunha proba na que se valorarán os coñecementos teóricos sobre a materia, a capacidade de estruturación e relación dos contidos, así como a claridade expositiva.	40
Outras	Asistencia e participación activa nas sesións teóricas e prácticas.	10

Otros comentarios sobre la Evaluación

Todos os estudantes matriculados na materia teñen dereito a realizar os exames finais. Aqueles alumnos que non se acollan a modalidade presencial examínanse de todo o programa da materia, o cal deberán preparar a partir da bibliografía básica sinalada. Asemade, deberán realizar obrigatoriamente un traballo práctico que implique o manexo dunha fonte histórica propia da materia, o cal será comunicado ao profesor responsable con anterioridade ao remate das sesións presenciais e entregado na data do exame final. Este último suporá o 70% da nota final e o traballo práctico o 30%.

Bibliografía. Fontes de información

Parias, L. (Dir.). Historia general del trabajo. (4 tomos). Méjico-Barcelona, Grijalbo, 1965.

Duché, J. Historia de Touchard, J. Historia de las Ideas políticas. Madrid, Tecnos, 1974.

Brey, G., y Gilli, M. Sceptiques et détracteurs face à l'idéal (XVIII-XXe). Besanzón, presses Universitaires de Franche-Comté, 2009.

Gordon Childe, V. Los orígenes de la civilización. Méjico, Fondo de Cultura Económica. 1973.

la Civilización. El proceso de la evolución cultural. Madrid, Alianza Editorial, 1984.

Struve, V. V. Historia de la Antigua Grecia, (2 tomos). Madrid, sarpe, 1985.

Bloch, M. La sociedad feudal. Madrid, Akal, 1987.

Burke, P., La cultura popular en Dahrendorf, R. Las clases sociales y sus conflictos en la sociedad industrial. Madrid, Rialp, 1967.

BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA

Remítese aos manuais citados na bibliografía básica para a listaxe de bibliografía temática actualizada.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prehistoria do noroeste da Península Ibérica				
Asignatura	Prehistoria do noroeste da Península Ibérica			
Código	002G250V01911			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	2c
Lingua				
Impartición				
Departamento	Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Castro Pérez, Ladislao			
Profesorado	Castro Pérez, Ladislao			
Correo-e	castro@uvigo.es			
Web				
Descrición				
general				

Competencias de titulación	
Código	
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A19	Coñecemento da historia nacional propia
B1	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.

Competencias de materia	
Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
Coñecer as etapas prehistóricas de Galicia, a nosa orixe dende as primeiras pegadas ate a formación das sociedades urbanas e estatais. Analizar a orixe dos elementos esenciais da nosa cultura e a súa relación co territorio.	A7 A12 A16 A19
Desenvolver conciencia crítica na comparación con outras sociedades e culturas e na comparación entre o pasado e o presente. Circunstancia que favorecerá o respecto a diversidade.	A19 B10 B15
Aplicar, por medio das actividades prácticas, a organización e planificación da información que a través das exposicións teóricas e das lecturas individuais adquiriu o alumnado nas explicacións do temario e en consecuencia interiorizar os coñecementos adquiridos.	B1 B3 B7 B15
Argumentar a práctica adecuada da lingua oral e escrita a través das probas complementarias orais e escritas.	B1 B4 B9

Contidos
Tema

I. O nacemento da Prehistoria en Galicia.
 II. De cazadores a produtores.
 III. O xurdimento da complexidade social.

I.1 A superación do anticuarismo. O nacemento da Prehistoria en Galicia.
 I.2 O Medio e o rexistro paleoambiental. Sobre a especificidade do rexistro arqueolóxico do noroeste peninsular.
 I.3 Do Neanderthal ao Sapiens.
 I.4 O Paleolítico Superior e o xurdimento da arte.

II.1 O xurdimento da economía produtora e os [xacementos invisibles].
 II.2 O mundo funerario e a primeira arquitectura monumental.

III.1 Os inicios da metalurxia. O impacto da arqueometría.
 III.2 A Arte rupestre. Territorios e xefaturas.
 III.3 O tema do celtismo nas orixes da [Cultura Castrexa].

Planificación			
	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Sesión maxistral	12	8	20
Seminarios	3	14	17
Titoría en grupo	6	12	18
Presentacións/exposicións	5	5	10
Traballos tutelados	3	30	33
Actividades introdutorias	2	2	4
Probas de resposta curta	1	1	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	20	21
Outras	0	0	0
Traballos e proxectos	0	25	25

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposicións teóricas sobre o temario co apoio de textos, gráficos e imáxenes.
Seminarios	Debates e análise sobre as fontes da prehistoria do noroeste da Península Ibérica e sobre temas monográficos.
Titoría en grupo	Aclaración de dúbidas sobre a materia, especialmente relacionadas coa realización dos traballos.
Presentacións/exposicións	A exposición dos traballos non deberá superar os 20 minutos. Se valorarán os contidos, pero tamén a capacidade de síntesis e a calidade da exposición.
Traballos tutelados	Traballos realizados individualmente ou en grupo, orientados a obtención de información e a síntesis sobre aspectos da prehistoria do Noroeste peninsular.
Actividades introdutorias	Orientacións básicas sobre a materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Actividades introdutorias	Nestas actividades agárdase que o protagonismo sexa do alumnado, que deberá manifestar as súas opinións, análises e dúbidas. A labor do docente se limitará a centrar e orientar os temas e a despejar dúbidas. Se é precisa se facilitará a bibliografía específica necesaria para o alumnado.

Avaliación		
	Descrición	Calificación
Probas de resposta curta	As sesións maxistrais serán avaliadas mediante dúas probas: unha proba de resposta longa, de desenvolvemento, e outra de resposta curta.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	As sesións maxistrais serán avaliadas mediante dúas probas: unha proba de resposta longa, de desenvolvemento, e outra de resposta curta.	30
Outras	En todas as actividades e probas que conforman a programación valorarase a asistencia e participación activa do alumnado.	10
Traballos e proxectos	O traballo colaborativo será exposto por un dos membros do grupo elixido ao chou e a cualificación será igual para todos os mebrs do grupo.	50

Otros comentarios sobre la Evaluación

Tódolos alumnos teñen o dereito a seren avaliados mediante unha proba final.

Aqueles alumnos que non asistan a docencia presencial serán avaliados mediante a entrega dun traballo que será valorado como o total da calificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía xeral:<?xml:namespace prefix =" o" ns =" "urn:schemas-microsoft-com:office:office"" />

Bello, J.M. e Peña, A de la (1995): *Historia de Galicia, 1. Galicia na Prehistoria*. Vía Láctea, A Coruña.

Bettencourt, A. (2009): *Minho. Traços de Identidade*. Universidade do Minho. Braga.

Itinerarios polo pasado de Galicia

Bibliografía específica:

Comendador Rey, B. (1998): *Los inicios de la metalurgia en el Noroeste de la Península Ibérica*. Brigantium. A Coruña.

González García, F.J. (co.) (2007): *Los pueblos de la Galicia céltica*. Akal, Madrid.

Peña Santos, A. de la e Rey García, J.M. (2001): *Petroglifos de Galicia*. A Coruña.

Ortegalia 1. Ortigueira.

Rodríguez Casal, A. (1990): *O Megalitismo. A primeira arquitectura monumental de Galicia*. Univ. Santiago.

Vázquez Varela, J.M. (1995): *Antepasados, guerreros y visiones*. Pontevedra.

VV.AA. (2000): *Actas do curso A Arqueoloxía Galega Hoxe: de 1988 a 1998 (A Coruña 1998)*, Brigantium 12, A Coruña.

VV.AA. (2008): *A Cultura Castrexa. Accións e estratexias para o seu aproveitamento socio-cultural*. Actas do Seminario Castrenor, Mondariz 22-23 Xuño 2006. Xunta de Galicia.

Vázquez Varela, J.M. e García Quintela, M.V. (1998): *A vida cotiá na Galicia castrexa*. Univ. Santiago.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas				
Asignatura	Prácticas externas			
Código	002G250V01981			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	6	OP	4	2c
Lengua Impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Vaquero Díaz, María Beatriz			
Profesorado				
Correo-e				
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descripción general	A materia permitirá o desenvolvemento da práctica profesional asociada ao plan de estudos nos seus diversos campos disciplinares. Con ela preténdese introducir ao alumnado na dinámica das institucións e empresas vinculadas aos perfís profesionais do grao.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo.
A10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
A11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmobles
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación
B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B14	Motivación pola calidade
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.
B16	Coñecemento doutras culturas.

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje
------------------------------------	---------------------------------------

As prácticas externas permitirán a integración operativa dos coñecementos, destrezas e capacidades da ciencia histórica e xeográfica no ámbito profesional.	A4	B1
Permitirán tamén a realización de actividades en institucións e/ou empresas relativas á adquisición de competencias transversais e específicas, aplicando coñecementos e completando capacidades nun proceso tutorizado.	A7	B2
	A8	B3
	A10	B4
	A11	B5
	A12	B6
	A17	B7
	A18	B8
	A23	B9
	A26	B10
	A29	B11
	A31	B12
	A33	B13
		B14
		B15
		B16

Contidos

Tema	
Actividades en institucións e empresas vinculadas aos coñecementos, capacidades e competencias adquiridas na titulación.	1. Actividades de documentación e difusión do Patrimonio histórico-artístico: rutas-visitas guiadas, actividades de dinamización... 2. Tarefas de clasificación, catalogación e organización de fondos bibliográficos, museísticos e de documentación de arquivo. 3. Tarefas de xestión en bibliotecas, arquivos e museos. 4. Actividades vinculadas a proxectos de intervención e posta en valor de conxuntos arqueolóxicos. 5. Actividades de apoio á docencia en Xeografía e Historia en Secundaria.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Prácticas externas	100	20	120
Informes/memorias de prácticas	5	25	30

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Prácticas profesionais realizadas en institucións e empresas nas que se adquirirán e aplicarán competencias e coñecementos relacionadas cos ámbitos científicos do grao en Xeografía e Historia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	O alumnado contará con dous titores que levarán a cabo as tarefas de orientación e resolución de problemas, un deles na entidade na que se realicen as prácticas e o outro, pertencente ao profesorado da titulación, de carácter académico.
Pruebas	Descrición
Informes/memorias de prácticas	O alumnado contará con dous titores que levarán a cabo as tarefas de orientación e resolución de problemas, un deles na entidade na que se realicen as prácticas e o outro, pertencente ao profesorado da titulación, de carácter académico.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Prácticas externas	1.- Informe de valoración da persoa titora académica no que se avaliarán as prácticas que suporá o 30% da cualificación. 1.- Informe final da persoa titora da entidade na que realizaron as prácticas que suporá o 30% da cualificación.	60
Informes/memorias de prácticas	1.- Informe intermedio no que cada estudante dará conta da súa incorporación e valoración do desenvolvemento das prácticas, transcurridas 50 horas dende o comenzo destas. 2.- Informe final de prácticas na que cada estudante valorará as tarefas e traballos realizados, as aportacións en materia de aprendizaxe que supuxeron e avaliará as prácticas no seu conxunto.	40

Otros comentarios sobre la Evaluación

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía necesaria para a preparación e execución das tarefas e traballos de cada unha das prácticas externas será preparada e entregada ao alumnado polas persoas titoras da entidade e/ou académica xunto co proxecto formativo específico da práctica.

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo de Fin de Grao				
Asignatura	Traballo de Fin de Grao			
Código	002G250V01991			
Titulación	Grao en Xeografía e Historia			
Descritores	Creditos ECTS	Seleccione	Curso	Cuatrimestre
	12	OB	4	2c
Lengua Impartición				
Departamento				
Coordinador/a	Prada Rodríguez, Julio			
Profesorado				
Correo-e				
Web				
Descrición xeral	O Traballo de Fin de Grao consistirá na realización e defensa por parte dos e das estudantes dun traballo tutelado no que, baixo a dirección dun titor ou titora, se apliquen e desenvolvan de forma integrada os contidos formativos e as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia.			

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da Xeografía física.
A2	Coñecemento das claves e desenvolvemento do ámbito da xeografía humana
A3	Coñecemento das claves e desenvolvemento dos espazos xeográficos, (aspectos físicos, humanos, económicos) na súa dinámica socio-territorial
A4	Conciencia crítica da relación entre os fenómenos xeográficos, físicos e humanos, a diferentes escalas territoriais.
A5	Integración das dimensións espacial e temporal na explicación dos procesos territoriais
A6	Coñecemento e aplicación dos principais métodos e técnicas de investigación xeográfica
A7	Uso correcto da información xeográfica como instrumento de interpretación dos sistemas territoriais
A8	Desenvolvemento e aplicación dos procedementos de traballo de campo.
A9	Capacidade de análise e interpretación das paisaxes
A10	Capacidade de relacionar, sintetizar e expresar información xeográfica en sistemas gráficos e cartográficos
A11	Coñecemento e desenvolvemento de habilidades no ámbito da ordenación e planificación territorial
A12	Conciencia crítica da relación entre os acontecementos e procesos actuais e o pasado
A13	Conciencia de respecto polos puntos de vista que se derivan de antecedentes culturais/nacionais
A14	Coñecemento da estrutura diacrónica xeral do pasado.
A15	Coñecemento de linguas antigas
A16	Coñecemento detallado dun ou máis períodos específicos do pasado da humanidade
A17	Capacidade de ler textos historiográficos e documentos orixinais na propia lingua así como de transcribir, resumir e catalogar información de forma pertinente.
A18	Coñecemento e habilidade para usar os instrumentos de recompilación de información tales como catálogos bibliográficos, inventarios de arquivo e referencias electrónicas.
A19	Coñecemento da historia nacional propia
A20	Coñecemento da historia europea nunha perspectiva comparada
A21	Coñecemento da historia da integración europea
A22	Coñecemento da historia universal
A23	Capacidade de identificar e utilizar apropiadamente fontes de información para a investigación histórica.
A24	Conciencia crítica das coordenadas espazo-temporais da Historia da Arte
A25	Visión diacrónica xeneral da Historia da Arte Universal
A26	Visión diacrónica rexional e completa dos fenómenos artísticos territoriais
A27	Coñecementos particulares e optativos da Historia da Arte
A28	Coñecemento das distintas metodoloxías da aproximación á Historia da Arte
A29	Coñecemento sistemático e integrado do feito artístico: distintas linguaxes e técnicas da produción artística ao longo da historia.
A30	Coñecemento das principais fontes literarias e documentais da Historia da arte
A31	Coñecementos básicos de iconografía como clave para a interpretación de imaxes
A32	Coñecemento práctico dos procesos básicos da metodoloxía científica en Historia da Arte
A33	Coñecementos sobre documentación, composición de materiais e técnicas construtivas dos bens artísticos mobles e inmoables
A34	Coñecementos instrumentais aplicados á Historia da Arte
B1	Capacidade de análise e síntese.
B2	Aplicación dos coñecementos
B3	Capacidade de organización e planificación

B4	Comunicación oral e escrita no idioma propio.
B5	Capacidade de xestión da información e o coñecemento
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Capacidade de razoamento crítico.
B8	Compromiso ético e responsabilidade social
B9	Traballo en equipo en diversos contextos
B10	Atención á diversidade e á multiculturalidade.
B11	Capacidade de aprendizaxe autónoma
B12	Capacidade para imprevistos, creatividade e lideranza
B13	Iniciativa e espírito emprendedor
B14	Motivación pola calidade
B15	Sensibilidade cara temas ambientais.
B16	Coñecemento doutras culturas.
B17	

Competencias de materia

Resultados previstos en la materia	Resultados de Formación y Aprendizaje	
Aplicar e desenvolver de forma integrada aquelas competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia que sexan conformes coa natureza e as características do Traballo de Fin de Grao elixido.	A1	B1
	A2	B2
	A3	B3
	A4	B4
	A5	B5
	A6	B6
	A7	B7
	A8	B8
	A9	B9
	A10	B10
	A11	B11
	A12	B12
	A13	B13
	A14	B14
	A15	B15
	A16	B16
	A17	B17
	A18	
	A19	
	A20	
	A21	
	A22	
	A23	
	A24	
	A25	
	A26	
	A27	
	A28	
	A29	
	A30	
	A31	
	A32	
	A33	
	A34	

Contidos

Tema

O TFG poderá consistir nun traballo de carácter experimental, teórico, de investigación ou manexo de fontes históricas, producións artísticas, elementos cartográficos, etc., de revisión bibliográfica ou profundización temática, nun informe de traballo de campo ou nunha memoria de actividades (xestión cultural e patrimonial, museos, aplicacións tecnolóxicas, etc.) en campos relacionados coa Titulación.

Planificación

	Horas en clase	Horas fuera de clase	Horas totales
Metodoloxías integradas	15	0	15
Traballos tutelados	0	270	270
Presentacións/exposicións	1	14	15

*Los datos que aparecen en la tabla de planificación son de carácter orientativo, considerando la heterogeneidad de alumnado

Metodoloxía docente

	Descrición
Metodoloxías integradas	Establecemento das bases metodolóxicas axeitadas de acordo coa natureza do TFG elixido polo/a alumno/a.
Traballos tutelados	Elaboración do Traballo de Fin de Grao de acordo coas directrices expostas
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumno ou alumna do traballo realizado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Orientación titorial, establecemento de bases metodolóxicas e de traballo e resolución de dúbidas e problemas relacionados co TFG elixido polo/a alumno/a.
Metodoloxías integradas	Orientación titorial, establecemento de bases metodolóxicas e de traballo e resolución de dúbidas e problemas relacionados co TFG elixido polo/a alumno/a.

Avaliación

	Descrición	Calificación
Traballos tutelados	Na avaliación do traballo de Fin de Grao o alumnado deberá demostrar ter adquirido as competencias asociadas ao título de Graduado en Xeografía e Historia que sexan conformes coa natureza e as características do mesmo. O tribunal cualificará de 0 a 10 cada un dos seguintes apartados do TFG: aspectos formais e adecuación aos requisitos mínimos fixados; obxectivos e competencias; metodoloxía apropiada; relevancia e resultados; exposición e defensa. A nota final será a media da nota obtida nestes cinco apartados.	80
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa do Traballo de Fin de Grao	20

Otros comentarios sobre la Evaluación

A matrícula do TFG dá dereito a dúas oportunidades de avaliación nun mesmo curso académico. No suposto de que o tribunal cualifique con suspenso un TFG deberá redactar un informe coas recomendacións oportunas para mellorar a calidade do traballo. Este informe será entregado ao/á estudante e á persoa ou persoas responsables da titorización.

Bibliografía. Fontes de información

A bibliografía e as fontes de inforación necesarias para a elaboración do TFG serán subministradas polo titor/a conforme á natureza específica do mesmo.

Recomendacións